

НОВОТВОРИ ГІБРИДНОЇ МОВНОЇ ПРИРОДИ ЯК МАРКЕРИ ПРОДУКТИВНОСТІ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРИВАЦІЇ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Онуфрієнко Г.

Запорізький національний технічний університет
galserg1017@gmail.com

Ключові слова:

мовні гібриди, новотвори, деривація, комунікація, термінологічна лексика, запозичення.

Обґрунтовано природність, активність і продуктивність творення мовних гібридів в умовах інтернаціоналізації та інформатизації сучасного світу. Вмотивовано функції та комунікативний потенціал гібридних за мовною природою лексичних новотворів у міжкультурній комунікації, зокрема у сфері сучасної вищої освіти. Визначено у новітніх лексикографічних джерелах квантитативні параметри неологізмів, які утворені в українській мові у морфологічний спосіб за різними національними моделями від засвоєних лексичних запозичень, що дає змогу розглядати процес мовної гібридизації, зокрема в термінології, як вагомий, прогресивний, перспективний та спрямований на збереження унікальності системи національної деривації.

Існуючи у просторі і часі, мова як система систем демонструє діалектичну взаємодію сталого і змінного, статичної й динаміки, що і є однією з визначальних умов її буття. Серед пріоритетних і масштабних локацій мовної динаміки є лексика, у тому числі термінологічна, на яку щонайбільше впливає змінювана й оновлювана позамовна дійсність, зокрема розвиток і досягнення науки, техніки, культури, мистецтва тощо як результат колективної й індивідуальної інтелектуальної діяльності фахівців.

Змінність як іманентну властивість мови досліджували у своїх наукових працях із загального мовознавства І. О. Бодуен де Куртене, А. О. Білецький, І. К. Білодід, Ю. О. Жлуктенко, В. І. Кодухов, О. С. Мельничук, С. В. Семчинський, Л. В. Щерба, В. М. Ярцева та ін. Теоретичні положення про взаємодію статичної й динаміки та аналіз чинників динамічності лексики викладено в працях відомих українських мовознавців – академіка В. М. Русанівського, професорів К. Г. Городенської, Г. П. Їжакевич, Є. А. Карпіловської, Т. І. Панько, Н. Ф. Клименко, Ф. О. Нікітіної, Г. П. Циганенко, Т. К. Черторизької та ін.

Вербалізація позамовного буття, номінація понять та їх дефінування в різних галузях і соціумі загалом, взаємодія функційних стилів і різних мов у процесі їх контактування в умовах масштабної інформатизації суспільства та глобалізаційних тенденцій постійно зумовлюють зміни й розвиток мови як феномену, і насамперед імпульсують динаміку найпотужнішого, найрухливішого і найвідкритішого до змін її структурного рівня – лексичного.

Природні мови як унікальні системи систем, згідно з теорією І. О. Бодуена де Куртене і Ф. де Сосюра, постійно еволюціонують, реагуючи прямо чи опосередковано на екстра- та інтралінгвальні чинники. Різновекторні процеси конвергенції і

дивергенції (контактування, взаємовплив мов і тяжіння до збереження ними національної самобутності; збагачення мов і різні втрати; рух, зміни і певна консервативність тощо) відбуваються як на різних рівнях і локаціях мовної системи, так і з різною швидкістю, інтенсивністю, тривалістю, у різних масштабах. Минуле і сучасне мови наочно простежується в її словотворі. Вельми актуальними у цій царині є ґрунтовні праці професора П. І. Білоусенка з історії українського словотворення [1], суфіксальної системи українського іменника [2], професора І. І. Ковалика з теорії словотвору [3-4], академіка В. М. Русанівського з історії слов'янських літературних мов [5].

З огляду на характерну відкритість лексичних ресурсів європейських мов до інновацій, усталеною й обґрунтованою в лінгвістиці є теза про найбільший динамізм, рухливість, пластичність саме лексичної системи. Оскільки концептуалізація дійсності є неможливою без однієї з центральних опозицій «нове-старе», саме це парне поняття є важливим інструментом описування й аналітичного дослідження еволюційного прогресу мовної системи. Нова лексика віддзеркалює нову парадигму суспільства, результати міжмовних контактів і міжкультурної комунікації, а тому вивчення процесу неологізації має здійснюватися на засадах комплексного системного підходу з урахуванням якщо не всіх, то найочевидніших сфер перетинання наукової проблеми, тобто бути об'єктом кроснаукового дослідження. Неологізми в різних дискурсах унаочнюють діалектичний взаємозв'язок еволюції галузі/суспільства і мови/контактуючих мов на шляху до прогресу та досконалості. Звичайно мова як цілісна система, еволюціонуючись, зберігає баланс між традиціями і новаціями, між сталістю і рухливістю, між старим і новим. Він утримується в рамках такого різновиду мовної гармонії, як саморегульована асиметрія: стає домінує над новаціями, взаємодіє з ними, проте новаційний рух

відбувається постійно, хоча з різною швидкістю і в різних масштабах. Поява неологізмів різних типів супроводжується структурними конфліктами, зокрема інтрамовними – між мовними елементами [6, с. 237]. Серед них – конфлікти між новим і старим, між рідним/питомим та запозиченим/іншомовним, між пасивним, активним та продуктивним. Ці конфліктні відношення імпульсують розвиток словникового ресурсу мови. Проте в теорії неології і дотепер ще чимало дискусійних питань та невизначеності, зокрема, щодо поняття новизни слова, яка переважно підтверджується тим, що раніше його не було в лексичній системі мови/субмови, тому суб'єкти сприймають його як невідоме/ маловідоме чи не як загальновідоме, тобто це слово не набуло, за метафоричним твердженням О. С. Ахманової, прав громадянства у загальнонародній мові. Зрозуміло, що неологічний стан слова має темпоральну характеристику, не є безкінечним, а тільки до тих пір, як слово набуде ознак активного використання.

Неологізми-запозичення досліджували у східнослов'янських мовах Б. М. Ажнюк, В. М. Арістова, Л. П. Кислюк, Н. З. Котелова, Л. П. Крисін, О. Г. Муромцева, О. Д. Пономарів, С. І. Рижикова, Г. М. Склярєвська, Л. В. Струганець та ін. Етранжизми (лексичні запозичення, слова іншомовного походження) в сучасних слов'янських термінологіях на матеріалі різних галузей науки та техніки аналізували вітчизняні (І. М. Кочан, Л. Д. Малевич, А. М. Нелюба, Г. С. Онуфрієнко, Н. О. Попова, І. Р. Процик, А. Д. Олійник, О. Г. Тодор, Н. Д. Туркіян, Л. В. Туровська та ін.) і зарубіжні (С. В. Гриньов, В. М. Лейчик, Д. С. Лотте, Т. І. Сайко, Н. М. Синицина та ін.) дослідники. У різних аспектах (словотвірному, стилістичному, соціолінгвістичному, комунікативному тощо) процеси появи нових слів в українській мові описували Г. М. Віняр, Г. М. Вокальчук, Н. Ф. Клименко, І. І. Ковалик, Ж. В. Колоїз, І. Г. Матвіяс, А. П. Медушевський, А. А. Москаленко, М. І. Навальна, О. А. Сербенська, О. А. Стишов, М. Я. Плющ, Л. Р. Шпачук та ін. Нова українська термінологіка досліджувалася і в межах кафедральної НДР “Динаміка розвитку української термінології у сферах її фіксації та функціонування” (ЗНТУ, кафедра українознавства та загальної мовної підготовки, 2015-2018 рр., науковий керівник Г. С. Онуфрієнко). Неологізми в германських мовах, зокрема в англійській, вивчали І. В. Андрусак, І. В. Арнольд, Ю. О. Жлуктенко, С. М. Єнікієва, Ю. А. Зацний та ін., у романських мовах – Ш. Баллі, В. Г. Гак та ін. У попередніх наших публікаціях (наприклад, [7-9]) досліджено неологізми як результат процесу мовної гібридизації в різних функційних стилях близькоспоріднених слов'янських мов.

Мета цього дослідження – обґрунтувати природність, активність і продуктивність процесу мовної гібридизації в умовах масштабної інтернаціоналізації, інтенсивної інформатизації,

глобалізаційних тенденцій та вмотивувати функції новотворів гібридної мовної природи (НГМП) у міжкультурній комунікації в контексті сучасної траєкторії професійної освіти. До аналізу залучено гібридні новотвори від запозичень, у тому числі з різних за концептуальною сутністю галузевих термінологій, в українській мові.

Супроводжувані лексичними запозиченнями, процеси розвитку та функціонування української мови переконливо доводять їх важливі сутнісні якості в умовах зростання номінативних потреб у суспільстві. Проте в культурній свідомості носіїв мови через жваві та широкомасштабні дискусії, що століттями точилися з приводу лексичних запозичень, сформувалися абсолютно полярні наукові погляди: з одного боку, негативне і заперечувальне (табуйоване) ставлення до іншомовної лексики, з іншого – філософське розуміння неминучості взаємодії мов у світовому просторі, а отже, і природність процесу лексичного запозичення, внаслідок якого, але за обов'язкової умови дотримання принципів мовної доцільності, переконливої вмотивованості та золоті пропорції, збагачується, еволюціонує, урізноманітнюється, осучаснюється словниковий склад мови-рецептора, стаючи своєрідним чинником її прогресу.

Шуканий природний компроміс у розв'язанні цього серйозного для перспектив мови конфлікту віднайдено самим генієм мови завдяки можливості, масштабності й активності процесу творення міжмовних гібридів, які переважно є похідними за національними зразками та при використанні питомих дериваційних ресурсів від іншомовних слів неслов'янського походження. Так, у словникових матеріалах Л. В. Туровської і Л. М. Василькової [10], О. А. Стишова [11], А. М. Нелюби [12], Д. В. Мазурик [13] знаходимо серед неологізмів української мови кінця ХХ - початку ХХІ ст. такі прості і складні за будовою НГМП: *бюджетування*, *бутлежерство* [10, с. 41]; *відтермінувати* [10, с. 48]; *інвестування* [10, с. 89]; *кіберзлочин*, *кіберзлочинний*, *кіберзлочинність* [10, с. 103]; *кліпмейкерство* [10, с. 106]; *легітимність* [10, с. 132]; *нелегітимний* [10, с. 163]; *маргінальний* [10, с. 142]; *мас-медійний*, *мас-медійність*, *мас-медійник* [10, с. 144]; *медіа-піратство* [10, с. 146]; *надрадикалізм* [11, с. 356]; *неформал* [11, с. 358]; *рейтинговість* [11, с. 363]; *спонсорство* [10, с. 237]; *стенування* [10, с. 239]; *лізингодавець*, *лізингоодержувач* [10, с. 133-134]; *ліцензування* [10, с. 136]; *лобістський*, *лобіювання* [10, с. 137]; *люстраційний* [10, с. 138]; *мажоритарник* [11, с. 354]; *маклерство*, *маклерський* [10, с. 140]; *медійник* [10, с. 147]; *ментальність* [11, с. 355]; *міжконфесійний* [10, с. 151]; *мобільність* [10, с. 153]; *рейдерство* [10, с. 211]; *рекети́рство*, *рекети́рський*, *рекламник* [11, с. 363]; *рекомендувач* [11, с. 364]; *спікерство*, *спікерський* [11, с. 367]; *клановик*, *клановість* [11, с. 351]; *інтернетівець*, *інтернетівський*, *інтернетний*, *інтернетник* [11, с. 350]; *псевдопослуга* [12, с. 150]; *рейтингостійкий* [12, с. 155];

завірусованість [12, с. 68]; квазівищій, рейтингування [12, с. 80]; швидкореформатор [12, с. 195]; самоатрибуція, самогіперболізація [12, с. 163]; рентоповернення [12, с. 155]; розприватизація [12, с. 158] та багато інших іменників, прикметників, дієслів, що утворені в різні способи за національними словотвірними моделями від етранжизмів. Якщо визначити кількісні параметри НГМП серед нової лексики, поданої, зокрема, списком у додатку [11, с. 338-373], то отримаємо такий результат: із 3137 нових слів на НГМП припадає близько 40 %, котрі демонструють різні словотвірні моделі в різних видах активного нині морфологічного способу українського словотворення. Саме такий 'міксовий' формат неологізмів унаочнює доцільність прийняття і засвоєності запозичень у відповідь на сформовані пріоритети суспільства та проблеми національної мовної системи.

Непохідність усіх лексичних запозичень у мові-рецепторі певною мірою стимулює їх словотвірну активність, якою підтверджуються і їх міцна позиція у мові, і номінативна значущість у творенні "фундаменту, на якому розбудовується весь лексикон", і словотвірні потенції [14, с. 154]. Дериваційна універсальність запозичень як спроможність брати участь у різних процесах терміновтворення впливає, відповідно до спостережень, із їх непохідності та лексичного різноманіття в українській мові. Зрозуміло, що словотвірне адаптування запозичень залежить безпосередньо від багатьох чинників, зокрема, від ступеня відкритості мовної системи до інновацій, від поширеності бі- та полілінгвізму в соціумі, від мовної політики держави, від розвитку науки, техніки, освіти, спорту, мистецтва тощо. "Пурифікаторські витівки, скеровані на очищення своєї мови від чужих слів та зворотів, пов'язані зазвичай із марнуванням часу" [15, с. 159], про що свідчить історія розвитку літературних мов, які не втрачають своєї сили у національній самобутності, мотивовано і виважено вводячи до своїх систем необхідні етранжизми і неминуче позбавляючись, з іншого боку, надлишкових елементів, не здатних адаптуватися в умовах поширення міжнародних контактів і не відповідних доцільному функціонуванню у національній мові. У контексті цього не можна не визнати практично значущою проблему якості послугоування іншомовним словом, передусім інтернаціонального статусу, саме в наш час активізації й глобалізації міжнародних стосунків і навіть тотального характеру лексичних запозичень, коли часто-густо відсутність високого "мовного смаку" породжує, за визначенням Г. О. Винокура, 'лінгвістичний провінціалізм'. Отож міжнародне за своєю суттю не може існувати інакше, як у різних національних реалізаціях [16, с. 15].

Допущення і подальше асимілювання та активне застосування чужомовних елементів закладено у самому характері лексичної системи: ними супроводжується еволюціонування мовної структури та інтернаціоналізація термінологічної лексики, що

набуває ознак багатогранної, динамічної, безперервної, масштабної та перспективної тенденції в умовах інтеграції національної системи науки й освіти в європейський простір у форматі Болонського процесу. Як зауважено в передмові до тлумачного словника нової лексики ХХ ст., мова може йти лише про розуміння її цілісності й адекватності самій собі на тому чи іншому етапі еволюції [17, с. 7].

Здійснений на рівні термінологічної лексики аналіз джерел різних підстилів наукового стилю української мови (власне наукового, науково-навчального, науково-популярного) дозволяє дійти важливого у розв'язанні проблеми лексичних запозичень висновку про активність процесу творення на питомому ґрунті НГМП, переважно як похідних від етранжизмів. У них ономасіологічною ознакою, за якою виокремлюються предмети всередині класу [18, с. 44-45], виступає питома афіксальна морфема (морфема) в однослівних термінах, а в аналітичних термінах – питомий, структурно залежний компонент із функцією видового конкретизатора, деталізатора, модифікатора. Порівняємо гібридні неологізми (питомий термінотвірний елемент/компонент виділено): брендовість, віце-прем'єрство, квотування, корумпованість, надцентралізація, криміногенність; внутрішній аудит, дрібний бартер, попередній дивіденд, ядерна медицина. При цьому гібридні інновації, що є дериватами від 'ключових слів епохи', набувають ознак своєрідних 'історичних свідків' тих важливих і визначальних етапів, які супроводжують розвиток українського суспільства, науки, техніки, мистецтва, спорту тощо. Так, у словнику А. О. Нелюби [12] подібних прикладів є чимало: *антимайданець*, *антинатовець* (с. 14), *безрадикалля*, *брендування* (с. 21), *відфестивалити* (с. 27), *євровесна*, *євровибори*, *євровимога*, *євровідмова*, *євроялінка* (с. 58), *заофшорений* (с. 58), *іншокофесійний* (с. 64), *контркультурник* (с. 75), *офшорзалежний* (с. 114), *псевдовибори*, *псевдовлада*, *псевдопослуга* (с. 127-128), *телеобман* (с. 146), *фейсбуківець* (с. 154) і т.ін.

У сучасній українській мові активно функціонують неологічні гібридні деривати від англіцизмів, попри це чимало з них ще сприймаються в соціумі як нові. Поміж них, як доводить здійснене дослідження, поширеності набули утворені на питомому ґрунті терміни різних галузей і сфер: кібернетичної (хакерний, хакерство, чиповий), фінансової (дилерський, офшорний, ф'ючерсний), юридичної (державо-аспірант, екс-вимагач), публічного управління (напівавтократія, самоменеджмент), біологічної (клонувати, клонований, клонування), спортивної (спортовець, прем'єрліговий, першоліговий) тощо.

Серед гібридних неологізмів помічено й ті, що надто вирізняються своєрідністю дериваційних моделей, тому їх можна назвати експериментальними. Це, зокрема, *англійсько-українські гібриди*, у яких запозичений іншомовний елемент/компонент упродовжується до словотвірної моделі у своєму питомому (латиницею) письмовому вигляді, чим

і породжується комбіноване (латиницею та кирилицею) написання складноскорочених слів. Наприклад: *PR-активність*, *PR-дії*, *PR-хитроці* (англ. *PR-public relations* – зв'язки з громадськістю, піар); *VIP-жінка*, *VIP-захід*, *VIP-дозвілля* (англ. *VIP-very important person*, вельми іменита персона); *WEB-сторінка*, *WEB-додаток*, *WEB-застосунок* (англ. *WEB*–світова мережа інтернет). Такими мовними ‘міксами’ ніби фотографується в новій галузі, зокрема інформатики, і сучасних мас-медіа не тільки дотичність двох різномовних та самобутніх систем, але й зафіксується результат певної ‘мовної гри’ як найпершої словотвірної взаємодії їх за правилами мови-рецептора.

Отже, за сучасних умов універсалізації та спеціалізації наукових знань неологізми в українській термінології, утворені за допомогою питомих дериваційних ресурсів від лексичних запозичень, ілюструють активність природної функції лінгвістичного життя – взаємодію питомого та запозиченого/чужого елементів на шляху творення термінологічних одиниць, якими позначається прогрес науки в міжнародних масштабах, зокрема в умовах євроінтеграції України та інноваційного виміру її соціально- економічного розвитку. Як питомі похідні від засвоєних українською мовою етранжизмів, терміни гібридної мовної природи дозволяють зберегти унікальність нації на мовному рівні: так, зовнішня форма, зокрема однослівного, терміна, тобто його ‘афіксальне вбрання’ (префікси, суфікси, постфікси), лишається рідною, упізнаваною, національною, легко вписуючись у лексико-граматичні парадигми рідної мови, демонструючи її адаптивні механізми як системи та зберігаючи її цілісність й адекватність самій собі. Матеріали дослідження переконують, що деривація від лексичних запозичень є активною, вагомою, важливою, а отже, прогресивною тенденцією в розвитку української мови, чим і мотивуються перспективи подальшого її лінгвістичного студіювання, у тому числі в компаративному аспекті на базі сучасних слов’янських мов. НГМП збільшують різноманіття словотвірних моделей української мови, стаючи яскравою прикметою часу активної інформатизації, масштабної інтернаціоналізації, універсалізації та маркером динаміки лексики й продуктивності національного словотворення, у тому числі термінотворення в мовах спеціального призначення.

Дослідження сфер фіксації та функціонування галузевих термінологій дозволило визначити чинники й ознаки їх динаміки – це термінотворення на національному ґрунті, терміни-лексичні запозичення з інших літературних мов європейського ареалу, терміни гібридної мовної природи, утворені за національними дериваційними моделями від запозичених твірних основ у способи афіксації та композиції, що є результатом активного контактування і взаємодії мов індоєвропейської сім’ї. Виявлені й аналітично описані у сферах фіксації та функціонування термінологіки різні форми динаміки (зміна поняттєвого змісту / семантики

термінів на прикладі термінів *глоса*, *гласарій*, лексичні запозичення, детермінологізація, метафоризація, зміна стильової належності запозичень, особливості використання термінів у різних жанрах наукової та художньої прози, інтелектуалізація носіїв української мови, перехід назв у статус історизмів) сукупно засвідчують ресурсні можливості, особливості, перспективи мови фаху як системної організації у професійному просторі, завжди відкритому для змін й інновацій. У процесі адаптації в українській мові термінологічні запозичення зазнають як семантичних, так і формальних змін, тобто втрачають свою ізолюваність у мові-рецепторі, творячи похідні деривати на національному ґрунті. Так виникають в умовах міжмовної взаємодії на лексичному і словотвірному рівнях численні термінологічні номінації гібридної мовної природи, які як маркери характеризують нинішній етап національного термінотворення. Аналіз термінологічного масиву щодо дериватів іншомовної генези засвідчує активність цієї форми динаміки термінології і в масштабах самої мови, і в окремих галузевих термінологіях. Хронологізація термінологічних запозичень є одним із найважливіших параметрів опису й аналізу динаміки як окремої терміносистеми, так і національної термінології загалом.

Питомі неологізми, що є похідними від іншомовних лексем у різних сферах спеціальної комунікації, вербально фіксуючи пізнавану діяльність і засвідчуючи мовну мінливість, що є іманентною властивістю мови як складної динамічної системи, долають виникаючий когнітивний дисонанс між новими й відомими знаннями. Гібридна лексика полегшує й оптимізує міжкультурну комунікацію [19-20]. Неологічні гібридні деривати з міжнародними елементами мають високий комунікативний потенціал, є важливими в умовах євроінтеграційних процесів та їх найближчих перспектив. Це посилює й активізує їх лінгводидактичні функції в мовній професіоналізованій освіті в сучасному ЗВО [21-22]. Оскільки якнайбільше запозичень у галузевих термінологіях мають інтернаціональний характер і вони стають твірними основами для великої кількості НГМП, постає потреба в обов’язковому впровадженні на другому освітньому рівні для магістрантів усіх спеціальностей нового інтегративного спецкурсу з урахуванням досягнень сучасного термінознавства, української неології й дериватології, теорії мовної комунікації. Такий спецкурс дозволить майбутнім науковцям, дослідникам, новаторам на засадах кроснаукового підходу усвідомити в обраній галузі тенденції та особливості міжнародної термінології, сучасної термінологічної деривації та української лексикології в мовах спеціального призначення, здобутки і перспективи взаємодії мов європейського ареалу в комунікації, що сприятиме вдосконаленню необхідних у професії компетентностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоусенко П. І., Німчук В. В. Нариси з історії українського словотворення (суфікс -ина). Запоріжжя – Ялта – Київ : ТОВ “ЛПКС” ЛТД, 2009. 252 с.
2. Білоусенко П. І. Історія суфіксальної системи українського іменника. Київ : КДПІ, 1993. 215 с.
3. Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Вип. 2. Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1961. 83 с.
4. Ковалик І. І. Про корінь слова та його роль у словотворенні. *Питання українського і слов'янського мовознавства*. Вибрані праці. Івано-Франківськ – Львів, 2008. Ч. II. С. 320-326.
5. Русанівський В. М. Джерела розвитку східнослов'янських літературних мов. Київ : Наук. думка, 1985. 227 с.
6. Тошович Б. Конфликт начала и конца. *Логический анализ языка. Семантика начала и конца* / отв. ред. Н. Д. Арутюнова. Москва : “Индрик”, 2002. С. 237-252.
7. Онуфрієнко Г. С. Гібриди у складі неологічної лексики кінця ХХ століття. *Вісник Дніпропетровського університету. Мовознавство*. 2003. Вип. 9. С. 214-219.
8. Онуфрієнко Г. С., Крашевська І. В. Термінологічні запозичення міжнародного статусу у сфері теорії мовної комунікації. *Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики: матеріали всеукр. наук. конф. (м. Дніпро, 29-30 червня 2016 р.)*. Дніпро : Роял Принт, 2016. С. 291-293.
9. Онуфрієнко Г. С. Неолексеми гібридної природи в стилістичній панорамі близькоспоріднених слов'янських мов. *Лексико-граматичні інновації в сучасних слов'янських мовах: матеріали III міжн. наук. конф. (м. Дніпропетровськ, 19-20 квітня 2007 р.)*. Дніпропетровськ: ДНУ, 2007. С. 39-42.
10. Нові слова та значення: словник /Лн-т укр. мови НАН України; уклад. Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. Київ : Довіра, 2008. 271 с.
11. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів мас. інформації). 2-ге вид., переробл. Київ : Пугач, 2005. 388 с.
12. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації (2015-2016): словник / заг. ред. А. Нелюба. Харків: ХІФТ, 2017. 204 с.
13. Мазурик Д. Нове в українській лексиці. Словник-довідник. Львів: Світ, 2002. 130 с.
14. Кубрякова Е. С. Роль словообразования в формировании языковой картины мира. *Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира*. Москва: Наука, 1988. С. 141-172.
15. Бодуэн де Куртенэ. Заимствования. *Русская энциклопедия* / под ред. С. Адрианова и др. Санкт-Петербург, 1914.
16. Акуленко В. В. Лексические интернационализмы: итоги, перспективы, методы исследования. *Интернациональные элементы в лексике и терминологии*. Харьков : изд-во Харьк. ун-та, 1980. С. 10-42.
17. Толковый словарь русского языка конца ХХ столетия. Языковые изменения / под. ред. Г. Н. Складневской. Санкт-Петербург, 1998. 700 с.
18. Пристайко Т. С. Лексико-номинативная организация специального текста: монографія. Днепропетровск : ДГУ, 1996. 200 с.
19. Онуфриенко Г. С. Языковая гибридизация терминологического знака как актуальная проблема славистики. *Теоретические и методические проблемы РКИ. Новые информационные технологии в лингвистической и методической науке: международ. научн. сб. Велико-Тырново (Болгария), 2006. С.70-72.*
20. Онуфриенко Г. С. Гибриды как стилеобразующий лексический элемент языка науки и техники. “*Slowa, slowa, slowa... “ w Komunikacji jezykowej- 2.* / pod red. M. Grabskiej. Gdansk, 2004. SS.127-135.
21. Онуфрієнко Г. С. Риторика: навч. посіб., 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 624с.
22. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посіб., 3-є вид., перероб. і доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 426с.

NEOLOGISMS OF HYBRID LINGUISTIC NATURE AS PRODUCTIVITY MARKERS OF NATIONAL DERIVATION SYSTEM IN INTERCULTURAL COMMUNICATION

Onufrienko G.

Zaporizhzhia National Technical University

The author substantiates the naturalness, activity and productivity of language hybrids under conditions of such intensive globalization processes as internationalization and informatization in the modern world.

The functions of hybrid neologisms borrowed from intercultural communication, including modern educational sphere at various levels of vocational training organized by means of the Ukrainian language are convincingly motivated. The research of various contemporary lexicographic sources, dictionaries of the Ukrainian language neologisms in particular, issued in the period of 2002-2017, allowed to record a great amount of neologisms (up to 30-40 percent of the total number), morphologically formed according to different national models from lexical borrowings.

Among them there are those that became the key words of certain significant historical events or a vivid sign of certain time periods, for example: antynatovets, brenduvannia, yevrovybory, zaofshorenyi, internetnyk, inshokonfesiynyi, kiberzlochynnist, kontrkulturnyk, lobiiuvannia, mazhorytarnyk, ofshorzaleznyi, reiderstvo, reketyrstvo, rozpryvatyzatsiia, feisbukivets, etc. The terms of hybrid linguistic nature as specific neologisms on national ground illustrate the priority of the harmonious unity of such basic principles as: linguistic appropriateness, convincing motivation, "golden proportion" /specific – borrowed, native – alien/ in choosing derivative resources. As the affixes (prefixes, suffixes, postfixes, flexions) of hybrid neologisms are native and recognizable, they preserve the uniqueness of the nation at linguistic level.

In addition, hybrid neologisms increase the variety of word-forming models in the Ukrainian language and are markers of its dynamics in vocabulary and indicators of its productive word-formation. This allows us to consider the process of language hybridization as progressive and having great potential.

The communicative potential of derivatives with international roots will increase under conditions of European integration processes. That will require formed and perfect corresponding integrative competence from bachelors, masters and post-graduate students. These are the reasons for such linguo-didactic recommendation as to educational expedience of introducing an integrative special course in neology, international terminology, Ukrainian derivatology at all faculties and for all specialties in modern institutions of higher education.

Key words: language hybrids, neologisms, derivation, communication, terminology, borrowings.